

МІЩАНСЬКЕ БРАТСТВО

«У братстві – єднання, в єднанні – сила»

№ 1 / ПЕРІОДИЧНЕ ВИДАННЯ /

«У БРАТСТВІ – ЄДНАННЯ, В ЄДНАННІ – СИЛА»

“Міщанське братство” – організація, яка впродовж кількох десятиліть відіграла головну роль у культурно-просвітницькому житті міста. У 1890 році десять міщан Тернополя склали статут товариства. Членами-засновниками “Міщанського брацтва” (так тоді писалася назва товариства) були адвокат Данило Старуха, радник Ізидор Мидлавський, отці Володимир Громницький та Яків Вацик, адвокат-доктор Іван Лошнів, Андрій Сатурський, Матвій Брикович та інші. Метою товариства на той час була організаційно-освітня робота, в якій би брали участь міщани і міська інтелігенція.

Із утворенням “Міщанського братства” суспільно-культурне життя українців Тернополя значно ожило і стало організованим.

З часом в організаторів товариства зародилася думка про будівництво власної домівки. Наприкінці XIX ст. “Міщанське братство” придбало у магістраті земельну ділянку під забудову. Це була невелика площа з руїнами військової казарми на вулиці Острозького. Далі міщани розпочали збір коштів і матеріалів на будівництво. Спорудили будинок “Міщанського братства” у 1903 році і восени того ж року освятили його. Зараз у цій будівлі знаходиться Тернопільська обласна філармонія.

Завершення будівництва тільки додало імпульсу для діяльності товариства та розвитку культурно-просвітницької діяльності. Так, міщани створили бібліотеку, яка вже першого року нараховувала понад 400 книг. У приміщенні товариства організовувалися колективні читання газет і журналів, літературно-мистецькі вечори, виступи творчих колективів тощо.

З початку XX століття “Міщанське братство” стало товариством, довкола якого вирувало усе культурологічне життя міста. Усі основні заходи проводилися за сприяння цього товариства. Так, у 1991 році у Тернополі побував Іван Франко, який у бу-

динку “Міщанського братства” читав поему “Мойсей”. Зала братства була заповнена вщерть, на зустріч з письменником приїхали навіть селяни з довколишніх сіл.

У будинку “Міщанського братства” організовували концерти та показ вистав. Тут виступали найвидатніші українські митці початку XX століття, серед яких наші видатні земляки Соломія Крушельницька та Лесь Курбас.

Проте окрім злетів в історії “Міщанського братства” були і падіння. Під час Першої світової війни будинок товариства був перетворений під казарми. Однак саму будівлю вдалося зберегти і згодом вдалося активізувати діяльність тернопільських міщан. Щоправда, в період між двома світовими війнами товариство не раз потрапляло в немилість офіційної польської влади.

А після приходу “совітів” у 1939 році “Міщанське братство” була повністю ліквідована, як націоналістичне.

“У братстві єднання, в єднанні – сила” – саме такий заклик свого часу написали

наші предки на прапорі товариства “Міщанське братство”. Слова “братство”, “єднання”, “сила” доленосні для народу України, який уже більше двох десятиліть будує незалежну Україну. Але хтось весь час збиває нас на манівці... Це можна змінити! Варто лише довести громаді, що вона сама здатна вирішувати свою долю.

Саме з цією метою ми взяли за відновлення товариства “Міщанське братство”. У 1993 році “Міщанське братство” вдалося відродити. Однак зараз члени товариства докладають усіх зусиль, аби діяльність нашої організації була більш помітною і впливовою у житті міста. Так, впродовж останнього року ми активно допомагали українським військовим, які зараз на сході захищають рубежі нашої держави – не один раз відправляли нашим воїнам продукти харчування та амуніцію.

До речі, під час Першої світової війни отець Володимир Громницький аби зберегти приміщення добився дозволу на влаштування у “Міщанському братстві” безплатної кухні для біженців. Щодня їдальня товариства видавала близько 1800 обідів. І це при тому, що в місті на той час проживали близько 50 тисяч людей. Тому, допомагаючи бійцям АТО, ми зараз в деякій мірі наслідуюмо добрі справи наших славних предків.

Також ми ставали на захист наших парків та дитячих майданчиків від недобросовісних забудовників та корупційних чиновників, які дозволяють такі будівництва.

Будемо відстоювати інтереси нашого прекрасного міста і у майбутньому. Водночас запрошуємо до своїх лав усіх тих, хто любить прекрасне місто Тернопіль. Учасниками “Міщанського братства” можуть бути ті, хто народився у Тернополі, а зараз мешкають десь інше, але зберегли любов до нашого міста. Учасниками можуть бути і ті, хто приїхав у Тернопіль і зараз тут живе, або ж навіть ті, хто просто любить Тернопіль і прагне змінити його на краще.

Не забуваймо, що “у братстві – єднання, а в єднанні – сила”

**З повагою Юрій Войтович,
голова “Міщанського братства”**